

Vážení priatelia, vzhľadom k tomu, že rok 2021 sa na Slovensku nesie v duchu dizajnu a Slovenské centrum dizajnu oslavuje 30 rokov svojho založenia, v novom čísle bulletinu Vám chceme predstaviť článok o Škole umeleckých remesiel v Bratislave, pripravený Slovenským centrom dizajnu (<https://www.facebook.com/slovakdesigncenter>) a Slovenským Inštitútom v Berlíne (<https://www.facebook.com/institut.berlin>).

Váš Slovenský inštitút

ŠKOLA UMELECKÝCH REMESIEL V BRATISLAVE (1928 –1939)

Začiatky dizajnu na našom území sú úzko prepojené so Školou umeleckých remesiel (ŠUR) v Bratislave, ktorá vznikla v roku 1928 ako prvá verejná výtvarná škola na Slovensku. Hoci prakticky počas celej svojej existencie fungovala ako večerná škola, veľmi skoro sa vyprofilovala na jednu z najprogressívnejších zameraných vzdelávacích inštitúcií v Európe. Podobne ako mnohé iné umelecko-priemyselné školy si aj ŠUR kládla za cieľ, vychovávať moderne zameraných

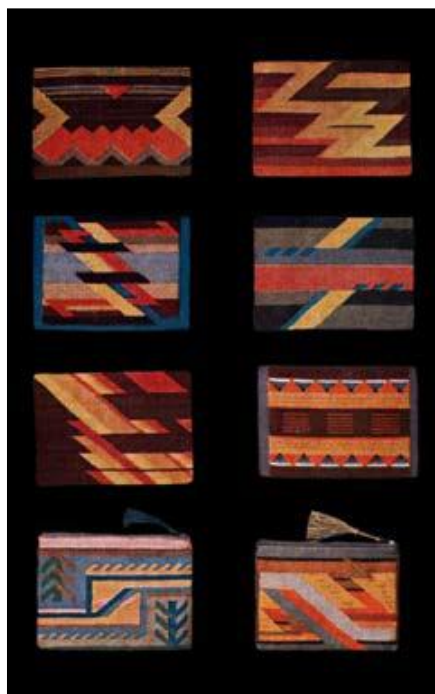
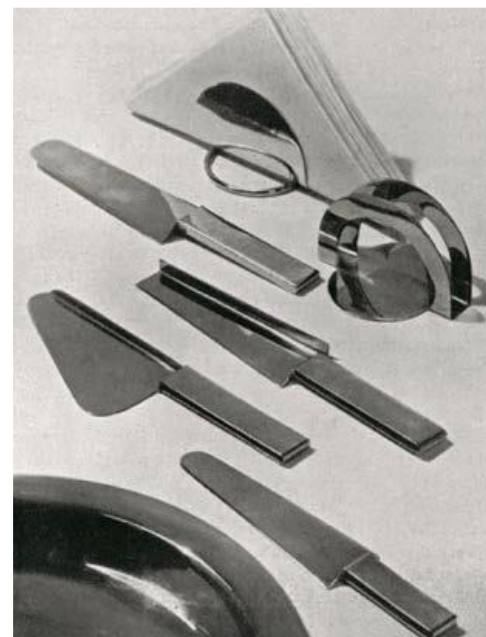
výtvarníkov pre remeslo, priemysel a reklamu a prispieť tak ku kultúrnemu a hospodárskemu rozvoju krajiny. Základom bola práca v dielni, dobrá znalosť materiálu, nekompromisná modernosť a prepojenie na prax. Jednotlivé oddelenia sa venovali buď remeslu (práca s drevom, keramikou, kovom, móda a textil), alebo sa zameriavali na reklamu (úžitková grafika, fotografia, maliarstvo, aranžovanie výkladných skriň, film). Učiteľský zbor sa skladal prevažne z mladých maliarov, architektov a výtvarníkov, ktorých dnes radíme medzi najvýznamnejších československých modernistov. Okrem iných tu vyučovali aj slovenskí maliari Ľudovít Fulla a Mikuláš Galanda, ako aj filmár Karol Plicka. Už veľmi skoro Školu umeleckých remesiel začali pre jej progresívne zameranie porovnávať s nemeckým Bauhausom. Napriek tomu po jej zrušení v roku 1939 upadla skoro úplne do zabudnutia a až v posledných rokoch túto jedinečnú školu opäť objavujeme ako významnú kapitolu v dejinách moderného Slovenska.

NAJDÔLEŽITEJŠÍ PODPOROVATELIA MODERNÉHO DIZAJNU VO VÝROBE

Bez veľkých podnikov, otvorených pre moderné výtvarné riešenia, by rozvoj dizajnu na Slovensku nebol možný. K najdôležitejším zástancam moderného umeleckého priemyslu v praxi patrili Sandrik, továreň na kovové predmety, textilný podnik Detva, Slovenská Keramika v Modre a Káblová továreň v Bratislave s výrobkami z prvého plastu bakelitu. Tieto podniky pri výrobe úzko spolupracovali s moderne zmýšľajúcimi výtvarníkmi, vďaka čomu ich sortiment dokonca aj v zahraničí vynikal aktuálnym dizajnom v štýle funkcionalizmu. Aj preto mali mimoriadny záujem podporovať Školu umeleckých remesiel a prispievať tak k výchove novej, prakticky orientovanej generácie dizajnérov.

NOVÁ TYPOGRAFIA

Aj v oblasti úžitkovej grafiky a typografie v medzivojnovom období nastali radikálne zmeny. Najdôležitejšie znaky modernej typografie, známej pod pomenovaním Nová typografia, boli úplný odklon od ornamentu, zato bohaté využitie fotografie, používanie čiar, krúžkov a šípok na zvýraznenie dôležitej informácie, ako aj kontrastná farebnosť a veľmi často aj malopis. Tento moderný štýl v typografii v Bratislave reprezentoval najmä český grafický dizajnér a architekt Zdeněk Rossmann, v tridsiatych rokoch vedúci grafického oddelenia na Škole umeleckých remesiel. So svojím striedmym, zároveň však elegantným štýlom patril k najuznávanejším predstaviteľom Novej typografie v Európe. V tomto zmysle vyučoval aj svojich študentov. Popri pedagogickej činnosti bol Rossmann aktívny aj ako grafický dizajnér na voľnej nohe. Počas svojho pôsobenia v Bratislave upravil množstvo kníh, plagátov, reklamných prospektov a inzerátov. Stál aj za grafickým dizajnom jedinečného časopisu Nová Bratislava, ktorý vydávali viacerí spolupracovníci Školy umeleckých remesiel ako náprotivok nemeckému avantgardnému časopisu Nový Frankfurt.

Koncert klasickej hudby sólistov zo Štátneho akademického symfonického orchestra E. F. Svetlanova

V kinosále Slovenského inštitútu v Moskve sa konal 17. mája 2021 komorný koncert klasickej hudby sólistov zo Štátneho akademického symfonického orchestra E. F. Svetlanova.

Hudobné zoskupenie zahralo diela svetoznámych českých skladateľov: A. Dvořáka, B. Martinu, J. Suk. Každé z hudobných diel bolo rozdelené na tri časti.

Úvodnú reč predniesol riaditeľ Slovenského inštitútu v Moskve Peter Feranec, ktorý privítal hostí a predstavil sólistov večera z akademie symfonického orchestra E. F. Svetlanova.

Na záver príhovoru vyjadril riaditeľ nádej na budúcu možnú spoluprácu Slovenského inštitútu v Moskve s akadémiou E. F. Svetlanova, v ktorej by v blízkej budúcnosti mohli vystupovať aj muzikanti zo Slovenska.

Výstava výtvarného umenia venovaná obetiam holokaustu

V kinosále Slovenského inštitútu v Moskve sa konal 17. mája 2021 komorný koncert klasickej hudby sólistov zo Štátneho akademického symfonického orchestra E. F. Svetlanova.

Výstava bola venovaná téme holokaustu a bola predstavená zbierkou umeleckých diel zozbieraných v rámci projektu *Nezabudnime* počas roku 2020. Študenti základných, stredných umeleckých škôl a

vysokých škôl z Českej republiky a zo Slovenskej republiky umeleckým jazykom porozprávali o temných stránkach európskych dejín dvadsiateho storočia. Diela boli vytvorené na základe česko-slovenskej súťaže, ktorá bola načasovaná tak, aby zodpovedala 75. výročiu ukončenia druhej svetovej vojny. Odzrkadlila víziu modernej mladej generácie Českej republiky a Slovenska o okolnostiach vzniku, histórii a dôsledkoch holokaustu, ako aj o stále existujúcom nebezpečenstve opakovania takýchto tragických udalostí.

Výstava bola rozdelená na dve časti, z ktorých prvú mohli diváci vidieť v Českom centre, druhú v Slovenskom inštitúte. Výstavu otvoril riaditeľ Slovenského inštitútu v Moskve Peter Feranec, ktorý privítal hostí a v krátkosti porozprával o vzniku výstavy, jej téme a symbolike diel. Riaditeľ vyjadril nádej, že napriek zložitému obsahu výstavy budú kresby rezonovať v srdciach návštevníkov a zanechajú v nich hlboký dojem.

Koncert mladého huslistu zo Slovenska Tea Gertlera

Po výstave v galérii Slovenského inštitútu v Moskve sa v kinosále Slovenského inštitútu konal 19. mája 2021 koncert, na ktorom sa pred publikom predstavil mladý nadaný huslista zo Slovenska Teo Gertler.

Riaditeľ Slovenského inštitútu v Moskve Peter Feranec predstavil prítomným hosťom mladého hudobníka a porozprával o jeho úspechoch, riaditeľ hosťom predstavil aj učiteľa Tea - Zakhara Nukhimoviča Brona, ktorý v Moskve sprevádza Tea na jeho hudobných vystúpeniach.

Mladý hudobník zahral diela svetoznámych skladateľov ako P. Sarasateho, P.I. Čajkovského, F. Waxmana.

Na konci koncertu dostal Teo Gertler pamätný dar od veľvyslanca Slovenskej republiky v Ruskej federácii Ľubomíra Reháka.

Pozvánka na vernisáž výstavy diel slovenského maliara Petra Hargaša Bratislava v Moskve

Vážení priatelia,
Pozývame Vás na vernisáž výstavy diel slovenského umelca Petra Hargaša „Bratislava v Moskve“.

Pre maliarsku tvorbu je charakteristická krajinomalba a mestské motívy. Sú to nielen ulice, trhy ale aj večerné nálady mesta. Večerný dážď, blikajúce svetlá a chodiace tieň.

Túto výstavu predstavuje zbierka obrazov, na ktorých uvidíte zaujímavé a jedinečné obrazy dvoch hlavných miest - Bratislavy a Moskvy.

Otvorenie výstavy sa koná 10. júna 2021. o 19:00 v galérii Slovenského inštitútu v Moskve na adrese: Moskva, ul. 2-ya Brestskaya 27.

Vstup voľný!

Tešíme sa na Vás!

СЛОВАЦКИЙ ИНСТИТУТ
В МОСКВЕ

Словацкий институт
приглашает на
выставку работ
словацкого художника
Петера Гаргаша
"Братислава в Москве"

Когда: 10 июня в 19:00
Где: галерея
Словацкого института
Адрес: г. Москва, ул. 2-я Брестская,
д. 27

Вход свободный!

СЛОВАКІЯ
СЛОВАЦКАЯ
СЛОВАКІЯ

GOOD
IDEA
SLOVAKIA